

Stockholm 2013-04-24

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm

Den finansiella elmarknadens ökande betydelse

Den finansiella elmarknaden utvecklas ständigt och det kräver enligt Oberoende Elhandlares bedömning att Finansinspektionen (FI) ökar sitt fokus på elmarknaden. OE vill därför framföra tre förslag där FI kan påverka den finansiella elmarknadens utveckling i positiv riktning.

1. Aktiv tillsyn av FI

Oberoende Elhandlare anser att den finansiella elmarknaden, som är en grundförutsättning för konkurrens på elmarknaden, måste utvecklas så att den blir såväl konkurrensneutral som transparent och med en förbättrad likviditet även för längre kontrakt. En utvecklad finansiell elmarknad är en absolut förutsättning för att motverka oligopolsituationen inom elproduktion.

OE ser mycket positivt på att den finansiella delen av Nord Pool sedan några år ägs och drivs av NASDAQ OMX. Det ger ett fokus på den finansiella elbörsen i syfte att stimulera produktutveckling och därigenom skapa incitament till höga marknadsandelar för terminshandeln och därmed en effektivare prissättning.

En väl fungerande finansiell marknadsplats är även av stor betydelse för de nya elproducenter som etablerar sig genom utbyggnaden av förnyelsebar energi. De behöver precis som kunderna en marknadsplats där förtroendet för prisbildningen är stort och där det sker en produktutveckling så att de kan hantera sina risker. De nya elproducenterna inom vindkraften kommer inte vara vertikalt integrerade och har därför ett större behov av marknadsplatsen än dagens elproducenter

Uppdelningen av Sverige i elområden har inneburit en höjning av slutkundernas elpriser i södra Sverige. Detta har accentueras av problemen med bristande likviditet på marknaden för prissäkringar särskilt i elområde 4 där prisökningarna för kunderna blivit störst. Det är därför nödvändigt att utveckla marknaden så att det finns fungerande finansiella instrument(CfD) med god likviditet för att hantera prISRISKEN mellan systempris och olika anmälningsområden.

2. Hantering av marknadsinformation

En av de stora riskerna som snedvrider konkurrensen är hanteringen av marknadsinformation. Den största risken för missbruk av marknadsinformation finns hos vertikalt

integrerade företag med kärnkraftsproduktion. Dagens informationshantering för kärnkraften gör det omöjligt för oberoende aktörer att göra egna analyser och bedömningar om kärnkraftens tillgänglighet och produktionsförmåga. Det har varit extra tydligt vid de vintrar när kärnkraften har dålig tillgänglighet och det har varit underskott i hydrologin. Vid dessa tillfällen fungerar inte prissättningen tillfredsställande.

OE:s förslag är att kärnkraftsbolagen halvårsvis föreskrivs att lämna en detaljerad analys och prognos för varje enskilt verks tillgänglighet under det kommande året. Det skulle ge alla aktörer en möjlighet att göra oberoende prognoser och därmed minska riskerna för extrema elpriser och perioder då prissättningen inte fungerar optimalt. Det skulle även vara en åtgärd som ökar förtroendet för elmarknaden då det minskar de marknadsledande aktörernas informationsövertag.

2. FI bör delta i ESMA:s arbete med en utvecklad europeisk elmarknad

OE menar att den nordiska marknaden har de bästa förutsättningarna för en väl fungerande finansiell marknad med dagens marknadsmodell med ett gemensamt systempris med god likviditet och där man sedan kan prissäkra sig mot avvikelser från systempriset i enskilda elområden med CfD.

Vi värnar därför om den nordiska modellen med systempris som skapar en stor finansiell elmarknad och är negativa till ett införande av finansiella transaktionsrättigheter (FTR) på den nordiska elmarknaden. Risken är att det skulle försämra likviditeten på CfD – marknaden samt att stora vertikalt integrerade elföretag skulle använda FTR för handel över gränser mellan olika nationella marknader och vilket skulle öka andelen bilaterala avtal och minska omsättningen av elterminer på Nord Pool. (Fysiska transaktionsrättigheter PTR anser vi vara ännu sämre från konkurrenssynpunkt.) Vi anser att Sverige bör framhålla fördelarna med den nordiska modellen inom EU och verka för att vi kan undvika FTR (och PTR) på den nordiska elmarknaden.

Vi har dessvärre erfarit att Sverige i form av Finansinspektion inte deltar aktivt i de arbetsgrupper och processer där den framtida utformningen och de finansiella instrumenten på den europeiska elmarknaden diskuteras. Vi vädjar därför till Finansinspektionen att delta aktivt i detta arbete.

Oberoende Elhandlare föreslår därför

- Att Finansinspektionen utövar en aktiv tillsyn även av råvaruderivat på den svenska marknaden. Detta får inte hindras av att Nord Pool ligger i Norge.
- Att Finansinspektionen tar initiativ till en förbättrad informationshantering för kärnkraftsbolagen där OE:s förslag om marknadsinformation halvårsvis kan vara en väg.
- Att Finansinspektionen deltar aktivt i EU:s arbete med regler för den finansiella elmarknaden.

För Oberoende Elhandlare

Johan Öhnell

Bo Lindörn